

**UCHWAŁA NR XLIV/367/2023
RADY GMINY OBROWO**

z dnia 31 marca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U.2022 poz. 447 z późn. zm.) oraz art.17 ust.2 pkt 4, ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 poz. 2268 z późn. zm.); w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U.2022 poz. 447 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Obrowo na lata 2023-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrowo

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Skórski

Załącznik do uchwały Nr XLIV/367/2023
Rady Gminy Obrowo
z dnia 31 marca 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERNIA RODZINY NA LATA 2023-2025

OBROWO 2023

Spis treści

Wstęp	2
1. Regulacje prawne	3
2. Organizacja wspierania rodzin.....	4
3. Sytuacja rodzin na terenie gminy Obrowo	6
4. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny.....	11
5. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.....	14
5.1 . Cel główny:	14
5.2 . Cele szczegółowe	14
6. Zasoby Instytucjonalne	18
7. Adresaci Gminnego Programu Wspierania Rodziny	19
8. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	20
9. Zakładane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny	20
10. Finansowanie programu.....	20
11. Monitoring.....	20
12. Podsumowanie	21
13. Uzasadnienie	22

Wstęp

Główną komórką budującą każde społeczeństwo jest rodzina. To właśnie ona ma zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych. W ramach funkcjonowania rodziny kształtuje się osobowość, poglądy oraz styl życia. Ważną rolę w funkcjonowaniu rodziny odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na szacunku, zrozumieniu i hierarchii wartości. Rodzice oddziałując na osobowość dziecka, przekazują mu swój system wartości i tradycje oraz ukierunkowują jego postępowanie na całe życie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się różnego rodzaju trudności i dysfunkcje, wymagają one podjęcia zintegrowanych, złożonych działań w oparciu o pomoc specjalistów oraz instytucji wspierających rodziny. Wszystko po to, aby poprawić funkcjonowanie całej rodziny oraz zapewnić dziecku warunki do prawidłowego rozwoju.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa zasady i formy pomocy rodzinom przeżywającym trudności, w tym m. in. nakłada na gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodziny. Obowiązek ten powinien być realizowany przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich instytucji publicznych, organizacji pozarządowych a także innych organizacji, środowisk i osób realizujących zadania związane pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 powstał w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. Stanowi on kontynuację i uzupełnienie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020–2022 i zakłada rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin na terenie gminy Obrowo poprzez realizację szeregu kompleksowych działań.

1. Regulacje prawne

W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów, z jakimi borykają się rodziny, powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 dla Gminy Obrowo w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego opracowanie i wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. nr 78 poz.483 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 poz. 559 z późn.zm.)
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz. 447 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2020 poz.1329 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021 poz. 2268 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021r. poz.1249 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 1119 z późn. zm.);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2022 poz. 763 z późn.zm.);
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2020poz. 1057 z późn. zm.);
10. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2021 poz. 690 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2020 poz. 1327 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2022 poz. 615 z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2022 poz.1205 z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. 2021 poz.1981 z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2022 poz. 218 z późn. zm.)
16. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2022 poz. 2123 z późn.zm.)
17. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze

- środków publicznych (Dz.U. z 2022 poz.526 z późn.zm.)
18. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021r. poz.573 z późn.zm.)
19. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025 przyjęta Uchwałą nr XXVI/23/2021 Rady Gminy Obrowo z dnia 26.05.2021r .

2. Organizacja wspierania rodzin

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

Tabela 1. Organizacja wspierania rodziny

GMINA	POWIAT	WOJEWÓDZTWO
<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka wspierania rodziny • Asystent rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna • Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej • Adopcje 	
<ul style="list-style-type: none"> • Placówki wsparcia dziennego • Rodziny wspierające • Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i 	<ul style="list-style-type: none"> • Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka • Placówki Opiekuńczo Wychowawcze • Usamodzielnienie • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek adopcyjny • Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna • Interwencyjny ośrodek preadaptacyjny

rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • Rodziny Pomocnicze 	
----------	--	--

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z Ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności życiowe. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażenowania kryzysu w rodzinie. Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego zatrudnienia ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również

współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy za

3. Sytuacja rodzin na terenie gminy Obrowo

Podstawą do określenia sytuacji rodzin na terenie gminy Obrowo oraz zaplanowania działań w ramach niniejszego Programu jest charakterystyka społeczno-demograficzna zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Obrowo na lata 2021-2025 oraz analiza bieżących danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Obrowo.

Według danych Urzędu Gminy Obrowo (stan na dzień 31.12.2022r.) Gminę Obrowo zamieszkuje 18698 osób, w tym 9472 kobiet (50,66 %) i 9226 mężczyzn (49,34%). W 2022 r. system pomocy społecznej w gminie Obrowo objął wsparciem 391 rodzin, w których przebywało łącznie 1114 osób (dane na dzień 31.12.2022r.). Stanowiło to 5,96% ogółu mieszkańców gminy.

Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny realizują szereg zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej i Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze. Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu Gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W razie potrzeby pomagają w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować.

Tabela 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2020 -2022

Lp.	Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej
1.	2020	383	1063	17 665	6,02%
2.	2021	451	1214	18120	6,70% (uchodźcy)
3.	2022*	391	1114	18698	5,96%

*stan na dzień 31.12.2022r.

.Źródło: OPS Gminy Obrowo, opracowanie własne

Najczęstszymi powodami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2020 - 2022 były niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz długotrwała lub ciężka. Występowanie powyższych problemów w rodzinach prowadzi do zaburzenia jej prawidłowego funkcjonowania, dlatego tak niezbędne jest zapewnianie dostępu do kompleksowych usług i realizowanie działań na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Tabela 3. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2020–2022

Lp	Powody przyznawania pomocy	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
1.	ubóstwo	163	220	118
2.	bezdomność	5	4	6
3.	potrzeba ochrony macierzyństwa	81	85	66
3a.	w tym:wielodzietność	58	52	45
4.	bezrobocie	111	154	77
5.	niepełnosprawność	107	120	97
6.	długotrwałą lub ciężka choroba	177	155	152
7.	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego –ogółem	132	139	96
7a.	w tym :rodziny niepełne	42	34	30
7b.	rodziny wielodzietne	53	44	39
8.	przemoc w rodzinie	4	5	2
9.	alkoholizm	32	30	35
10.	trudności w przystosowaniu do			

	życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	5	5
11.	zdarzenie losowe	3	9	7

*stan na dzień 31.12.2022r.

Źródło: GOPS Gminy Obrowo, opracowanie własne

Wśród rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej są również rodziny borykające się z problemem przemocy w rodzinie. Najpoważniejszą jest przemoc rówieśnicza, która przybiera na terenie gminy poważne rozmiary.

Rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Obrowie. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Mieszkańcy gminy Obrowo mogą korzystać z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego oraz terapeuty uzależnień w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie.

- 2 psychologów zatrudnionych w wymiarze 10 godz.miesięcznie każdy,
- pedagog 10 godz. miesięcznie,
- terapeuta uzależnień 10 godz.

Liczba porad specjalistycznych z roku na rok wzrasta i tak w 2020r. wyniosła 116, w 2021r. - 201, a w 2022 r. – 384

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy specjalistów zatrudnionych w GOPS w Obrowie w latach 2020–2022

Lp.	Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy psychologicznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy pedagogicznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy terapeuty uzależnień (GOPS)
1.	2020	26	7	0
2.	2021	47	16	24
3.	2022*	93	31	27

*stan na dzień 31.12.2022r.

Źródło: OPS Gminy Obrowo, opracowanie własne

Kolejną formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych jest objęcie ich przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Obrowo wsparciem Asystenta rodziny. W latach 2020 –2022 wsparcie to realizowane było w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Asystent rodziny rodzinnej pieczy zastępczej”.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta rodziny w latach 2020–2022

Lp.	Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
1.	2020	18	74	44
2.	2021	21	87	57
3.	2022*	20	77	49

*stan na dzień 31.12.2022r.

Źródło: OPS Gminy Obrowo, opracowanie własne

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem długotrwałym i złożonym. Efekty pracy zależne są od aktywności rodzin, ich zaangażowania i potrzeby zmiany sposobu życia. Objęcie

rodziny wsparciem asystenta rodziny oraz przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych czy minimalizacji występowania patologii lub uzależnienia.

GOPS w Obrowie podejmuje szereg działań zmierzających do eliminacji pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych czy działań i wsparcia asystenta rodziny. Efekty tej pracy są widoczne.

Ilość rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi z roku na rok jest coraz mniejsza. Część osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wykazywała zaburzenia psychiczne, niepełnosprawność intelektualną oraz uzależnienie od alkoholu lub innych środków uzależniających. Praca z tymi osobami i rodzinami, by przyniosła wymagane efekty trwa dłużej i wymaga współdziałania z wieloma instytucjami i służbami jak również wsparcia specjalistów.

GOPS w Obrowie daje tym osobom i rodzinom taką możliwość udzielając pomocy w następujących formach :

- pomoc społeczna- świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe) - świadczenia niepieniężne (zakup posiłku, schronienie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, pomoc osobom zagrożonym eksmisją, udział w programach z zakresu integracji społecznej)
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie),
- poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne),
- organizacja „Szkoły dla Rodziców”,
- organizacja zajęć edukacji społeczno-finansowej,
- pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze),

- fundusz alimentacyjny
- stypendia i zasiłki szkolne
- dodatki mieszkaniowe i energetyczne.
- Karta Dużej Rodziny.

Część w/w zadań GOPS w Obrowie realizuje przy pomocy i współpracy gminnych i powiatowych instytucji oraz organizacji społecznych działających w danym obszarze, m.in. szkołami podstawowymi, policją, kuratorami społecznymi i zawodowymi, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz organizacjami pozarządowymi.

Praca interdyscyplinarna osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodziną na terenie Gminy Obrowo wpisuje się i spełnia wymogi Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczącej funkcjonowania systemu pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Gmina Pełczyce w oparciu o w/w założenia realizuje działania profilaktyczne o charakterze zapobiegającym powstawaniu trudnych sytuacji życiowych oraz patologii.

4. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny

W związku z opracowaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Obrowo na lata 2023 - 2025 dokonano analizy SWOT poprzednio obowiązującego programu na lata 2020 - 2022.

Tabela 6. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
---------------------	---------------------

<p>Obowiązujące akty prawne i programy oraz strategię,</p> <p>Dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej,</p> <p>Współpraca instytucji działających na rzecz rodziny np. Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p> <p>Działalność Gminnej Komisji</p> <p>Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>Oferta wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego dla rodzin i osób przeżywających problemy,</p> <p>Rozpowszechnianie wiedzy społeczno - ekonomicznej poprzez edukację i realizację zajęć przez certyfikowanych edukatorów,</p> <p>Wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji pracujących na rzecz rodziny, Ustawiczne kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz rodziny i osób, działalność profilaktyczna klubów sportowych działających na terenie Gminy Obrowo na rzecz zdrowego stylu życia,</p> <p>Pozalekcyjna działalność szkół podstawowych na terenie Gminy Obrowo w okresie trwania roku szkolnego i realizacja programów pozalekcyjnych</p> <p>Dostępność usług opiekuńczych świadczonych osobom i rodzinom na terenie całej gminy,</p> <p>Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczę zastępczą,</p> <p>Wpieranie rodzin przez asystenta rodziny</p> <p>Wpieranie rodzin przez Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej</p>	<p>Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej,</p> <p>Niewystarczające zaangażowanie w zakresie organizacji grup wsparcia w środowiskach lokalnych,</p> <p>Niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo - wychowawczych,</p> <p>Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje społeczne, Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych,</p> <p>Brak rodzin wspierających,</p> <p>Mała oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w okresie wakacji i ferii,</p> <p>Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją,</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA

<p>Kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej,</p> <p>Wykorzystywanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych konkursów,</p> <p>Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny,</p> <p>Udział rodzin w działających na terenie gminy grupach wsparcia oraz innych działaniach integrujących w środowiskach lokalnych,</p> <p>Wzrost zainteresowania i zaangażowania społecznego na rzecz dziecka i rodziny.</p>	<p>Występowanie zjawisk patologicznych, taki jak agresja, przemoc w rodzinie, wandalizm, uzależnienia od alkoholu i innych środków uzależniających, występowanie syndromu „dziedziczenia biedy”,</p> <p>Uzależnienie świadczeniobiorców pomocy społecznej od otrzymywanej pomocy finansowej i duża liczba osób długotrwale z niej korzystających,</p> <p>Oslabianie się funkcji opiekuńczej rodziny,</p> <p>Występowanie zjawiska przerzucania odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje,</p> <p>Brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i formą spędzania przez nie wolnego czasu,</p> <p>Brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych i ryzykownych,</p> <p>Skomplikowane i niespójne przepisy prawa, biurokratyzacja,</p> <p>Cedowanie coraz większej liczby zadań na samorządy gminne bez zabezpieczenia odpowiedniego finansowania kosztów ich realizacji,</p>
--	--

	Brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb w zakresie mieszkań socjalnych oraz budownictwa komunalnego,
--	---

Powyższa analiza SWOT została skonstruowana w oparciu o stan wiedzy i doświadczenie pracowników GOPS w Obrowie oraz osób zajmujących się pomocą rodzinie. Ciągły monitoring spraw związanych z pomocą społeczną, znajomość występowania problemów i tematyki związanej z szeroko rozumianą polityką prorodzinną i społeczną pozwoliło na wyodrębnienie przedstawionych w analizie słabych i mocnych stron, jak również szanszagrożeń.

Cieszy fakt, że dominują mocne strony jakie posiada Gmina Obrowo i istnieje realna perspektywa by eliminować słabe strony i zagrożenia. Założyć jednak należy, że zawsze w pracy z „żywą tkanką” jaką jest społeczeństwo będą istniały różnego rodzaju problemy i patologie.

Tylko sprawnie działające instytucje na szczeblu gminnym mogą im przeciwdziałać i dążyć do ich marginalizacji. Korzystając z szans, doskonaląc metody działania, kształtując odpowiednią politykę społeczną gminy można wiele zmienić. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić solidną podstawę do skutecznych działań w przyszłości i wyznaczają kierunki działań na kolejne lata.

5.Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025

5.1 . Cel główny:

Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

5.2 . Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo - wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przewyższaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych.

3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Tabela 7 . Cel szczegółowy 1: Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo - wychowawczej.

Lp.	Kierunek działania	Podmiot realizujący	Wskaźnik/ miernik	Czas realizacji
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	GOPS Obrowo we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie „ Szkoła rodzica”	Liczba osób	2023-2025 Wg potrzeb
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Instytucje i zakłady opiekuńcze (żłobek, przedszkole)	Liczba dzieci	2023-2025
		GOPS Obrowo (zajęcia prowadzone w ramach reintegracji społecznej)	Liczba osób	2023-2025
		Placówki kulturalnooświatowo-sportowe (Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie, Kluby sportowe	Liczba dzieci	2023-2025
		Szkoły podstawowe	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach	2023-2025

3.	Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych	GOPS Obrowo	Liczba osób / rodzin	2023-2025
4.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	GOPS Obrowo	Liczba osób / rodzin	2023-2025

Tabela 8. Cel szczegółowy 2: Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych.

Lp.	Kierunek działania	Podmiot realizujący	Wskaźnik / miernik	Czas realizacji
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomaganego (prace społecznie użyteczne, Klub Integracji Społecznej).	GOPS Obrowo CISTOR Toruń	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego. Liczba osób korzystających z zatrudnienia wspomaganego.	2023-2025
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność)	GOPS Obrowo (pomoc psychologa, pedagoga, prawnika, terapeuty, grupy wsparcia)	Liczba osób objętych terapią: - liczba porad psychologicznych, pedagogicznych, prawnych, socjalnych	2023-2025
		Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem	2023-2025

		Punkt Konsultacyjnoinformacyjny dla Osób z problemem alkoholowym i Ich rodzin w Obrowie	Liczba osób objętych konsultacją	2023-2025
		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty	2023-2025
3.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny	GOPS Obrowo	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	2023-2025 Wg potrzeb
4.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	GOPS Obrowo	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2023-2025
5.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	2023-2025
6.	Prowadzenie programów dotyczących aktywizacji społecznej dla rodziców	GOPS Obrowo	Liczba rodziców biorących udział w programach	2023-2025
7.	Prowadzenie programów integracyjnych z udziałem rodziców i dzieci	Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie	Liczba rodziców i dzieci biorących udział w programach	2023-2025

Tabela 9. Cel szczegółowy 3: Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Lp.	Kierunek działania	Podmiot realizujący	Wskaźnik /miernik	Czas realizacji
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	GOPS Obrowo Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną	2023-2025
2.	Udział w spotkaniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.	GOPS Obrowo Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów	2023-2025
3.	Interdyscyplinarne działania zapobiegające umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, w tym pomoc: - socjalna - poradnictwo	GOPS Obrowo Instytucje, organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	2023-2025

6. Zasoby Instytucjonalne

Cele i zadania określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Obrowo na lata 2023 - 2026 powinny być przede wszystkim realizowane przez instytucje o zasięgu gminnym we współpracy z instytucjami powiatowymi, do zadań których należy praca z rodziną i dzieckiem oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania zlecone przez Gminę Obrowo.

Podmioty oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi na terenie Gminy Obrowo to :

- Urząd Gminy w Obrowie,

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Szkoły Podstawowe,
- Przedszkola i żłobki,
- Organizacje pozarządowe,
- Komisariat Policji

Na terenie Powiatu wsparcie i pomoc rodzinom oferują :

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Sąd Rejonowy,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Placówki prowadzące działalność leczniczą i terapeutyczną;

7. Adresaci Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są przede wszystkim dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie Gminy Obrowo, a w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub, które zostały takiej władzy pozbawione. Adresatami są również wszystkie rodziny, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci.

8. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

W Gminnym Programie Wspierania Rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie gminy, jak również instytucji i podmiotów szczebla powiatowego. Koordynowanie i inicjowanie zadań oraz programów należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie. Zakłada się otwarty charakter Programu i możliwość jego aktualizacji w miarę mogących wystąpić potrzeb.

9. Zakładane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Dzięki realizacji założonego celu głównego oraz poszczególnych celi szczegółowych przez poszczególne podmioty i instytucje zakłada się, że zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie. Ponadto zakłada się rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie, a w konsekwencji poprawę funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wymagających wsparcia. Ważnym założeniem jest zmniejszenie ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do naturalnego środowiska rodzinnego.

10. Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny dla Gminy Pełczyce na lata 2023 - 2026 są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny (budżet gminy i powiatu), a także środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa, dotacji unijnych oraz środki organizacji pozarządowych

11. Monitoring

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Obrowo na lata 2023 - 2026 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie on realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i innych podmiotów zajmujących się pracą na rzecz rodziny.

Program stanowi dokument określający cele i zadania, tak więc wymaga oceny i weryfikacji efektywności realizacji poszczególnych zadań. Monitoring Programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizie informacji o stanie jego realizacji.

Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu lub w razie potrzeby podjęcie działań korygujących. Obszarem monitorowania Programu będą wyznaczone zadania zgodnie z

wyznaczonymi celami szczegółowymi. Informacje z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb będą zawierane w corocznej informacji z działalności GOPS w Obrowie.

12.Podsumowanie

W latach 2020 - 2022 aby zapobiegać problemom w rodzinach oraz wzmacniać umiejętności wychowawcze rodziców, w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie brał udział w projekcie pod nazwą „Rodzina w Centrum 2” i „Rodzina w Centrum 3”. Partnerem wiodącym projektu był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych. Dzieci i młodzież uczestniczyła w działaniach skierowanych bezpośrednio do rodzin w ramach cyklicznie organizowanych warsztatów socjoterapeutycznych typu: „ Szkół rodzica”, „Moje emocje”

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Gildia Superbohaterów” w ramach projektu z zakresu wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowano warsztaty dla rodziców: komunikacja bez przemocy w rodzinie, elementy szkoły rodzica, rozwój interpersonalny, bezpieczeństwo w sieci, jak wspierać i motywować dziecko, domowe zasady ekranowe, a zakres tematyczny warsztatów dla dzieci: poznawanie i nauka kontroli emocji, nauka wyznaczania granic i dbania o granice, czym jest poczucie bezpieczeństwa w rodzinie, czym jest motywacja i jak się motywować w nauce, domowe zasady ekranowe, bezpieczeństwo w sieci.

Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny i realizacja celów w nim zawartych wraz z realizacją projektów o charakterze społecznym pozwoli na znaczny wzrost aktywności społecznej oraz przyczyni się do poprawy jakości życia rodzin i dzieci, a w konsekwencji wszystkich mieszkańców Gminy Obrowo.

13.Uzasadnienie

Uzasadnienie Gmina realizuje ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zobowiązuje gminy do opracowania trzyletnich programów wspierania rodziny. Istnieje konieczność opracowania działań programowych na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz w wypełnianiu ról rodzicielskich, a także obejmuje dzieci i młodzież niedostosowaną społecznie. Realizacja programu ma na celu zapobieganie skutkom umieszczenia dzieci w różnych formach pieczy zastępczej oraz zagrożeniu wykluczeniem społecznym poprzez współpracę z instytucjami oraz prowadzenie profilaktyki.

Uzasadnienie

Gmina realizuje ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zobowiązuje gminy do opracowania trzyletnich programów wspierania rodziny.

Istnieje konieczność opracowania działań programowych na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz w wypełnianiu ról rodzicielskich, a także obejmuje dzieci i młodzież niedostosowaną społecznie. Realizacja programu ma na celu zapobieganie skutkom umieszczenia dzieci w różnych formach pieczy zastępczej oraz zagrożeniu wykluczeniem społecznym poprzez współpracę z instytucjami oraz prowadzenie profilaktyki.